

CENA lista: U pretplati za jednu god. K 48.—, za polugodište K 24.—, tromesečno K 12.—, mesečno K 4.—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cuatoza i Tisk. Jos. Krapotića.

Godina IV.

Bila Hora.

8. XI. 1918. — 8. XI. 1918.

Prekjučer se cela Pula, jugoslavenska i talijanska, talijanske čete, češki soko, jugoslavenski soko i jugoslavenska mornarica sakupile, da manifestuju svoju solidarnost s češkom braćom, koja su prekjučer proslavila godišnjicu najveće tragedije češkoga naroda, kojoj se može još samo da izravna tragedija Petrove gore i Kosova polja.

Jer sve ono, što je češki narod morao da podnese nakon bitke na Biloj Gori, nakon tragičnog 8. novembra 1620. pod kopitom jarma austrijskoga, to je hrvatski deo Jugoslavenskog naroda morao da pretrpi nakon pada posljednjeg kralja hrvatske krvi Petra Svačića na Petrovoj gori, od mađarske silovitosti, to je srpski deo našega naroda morao da podnese nakon Vidovdana 1389. godine, od nemilosrdnog turskog biča. Zato i mi Jugoslaveni možemo da dobro shvatimo od kakvoga je značenja za budućnost naroda bio češki poraz na Biloj Gori, kad vidimo, kako se Zvonimirova ladja, koja se pred osam stotina godina nasukala, ne može još uvek da snadje na otvorenome moru, kamo je nedavno odvažno zašla.

Između najvećih pogrešaka u istoriji svijeta slavenkih naroda jest ta, da su oni dobrovoljno i skloni dapače dozvoljavali, da nad njima vladaju vladari tudje krvi. Razumje se onda, da su iz toga mogla izniknuti samo međusobna trvenja između vladalačkih kuća ili visokog plemstva, koje si je htelo koje prestatlje osigurati.

Bila Hora, t. j. istorijska bitka na Biloj Gori pada u doba, kad su češki staleži nakon što su godine 1618. bili sa praške gradske većnice bacili kroz prozor dva upravitelja habsburškog kralja Ferdinanda Slavuta i Martinca, svrgnuli samoga Ferdinanda i za svog kralja izabrali falačkog kurfirista Fridriha V. Razume se, da su onda imali pravo izbora u rukama velikaši i visoko plemstvo, koje je imalo pripravnu oružanu vojsku i koje je u prvom redu pazilo na svoje interese.

Ni Fridrik Falački, nevezabrani češki kralj, nije posvetio sebe svojoj državi. On je uvek kolosao i uvek bio pripravan paktirati. Nastojao je da odriži svoje posede u gornjoj Falačkoj, a sudbina češkoga prestolja i sudbina naroda, koja je bila njemu po-verena, nije ga mnogo zabrinjavala.

I u bici na Biloj Gori nije se Fridrik tukao. Prije još počinio je i tu pogrešku, da je vodjama svoje vojske mesto dvaju vojničkih talenata grofa Thurna i Maustelda imenovao bio vojvodu Anhalta i Hohenloha.

U Češku je provalila bavarska vojska sed-nivati se u carskom vojskom. Nemački povesničar veli, da je tu Fridrik opet počinio neoprostivu pogrešku. Mesto da se utvrdio u Pragu i sačekao, dok ne pomanjka tudjoj vojsci u zemlji hrane i novaca i dok se vojska ne rastrese u čopore, koje bi se onda pojedince dalo lako unajštiti, on se dao skloniti, da se podje tudjoj vojsci ususret i izazove bitku na otvorenom polju.

Borba na Biloj Gori nije trajala godine, ni mesece, niti dane. Nisu se borili niti milijuni protiv milijuna. Maksimilijan bavarski vodio je vojsku katoličke lige, jaku na 30.000 momaka dok je češka vojska pod vodstvom nesposobnog Christiana Anhaltskog brojila 20.000 ljudi. Češka je vojska bila slabija ne samo po broju, već radi nesloge i nesposobnosti svojih vodja i radi nedostajanja srčanosti i unutrašnje discipline. Na malenoj uzvisini Biloj Gori, zapadno od Prage, utaborila se češka vojska. O podne navallila je carska i bavarska vojska na uzvisinu, gde je dočekala već nesigurni i uskolobani češki redovi. U 1 sat bila je bitka već odlučena. Svi pokušaji Anhaltovi da zaustavi uskolobane redove bili su uzaludni. Češka vojska bila rasterana i uništena. I sam je vojskovođa bio zarobljen.

Car Ferdinand habsburški — predstavnik katoličke lige bio je pobeđnikom: Češki buntovnici, ne samo narodni — državni buntovnici — već i kodjer verski buntovnici bili su poraženi. Tu je prva epizoda tridesetgodinjeg rata, prva pobjeda katoličke lige nad protestanskom unijom.

Sad je za češke zemlje nastalo strašno doba. Tudja je vojska bila u zemlji i harala. Muke češkoga naroda bile su daleko veće, nego li one paklene muke, o kojima su sada počeli da pričaju krvnici jezuita. Verske ravnopravnosti nismo imali u bivšoj Austro-Ugarskoj ni 300 godina nakon bitke na Biloj Gori, pa se razume, da nije Ferdinand II. bio sklon Cesima, koji su bili prožeti naukom češke braće o međusobnoj ljubavi. Bila je sada organizovana užasna reakcija. Protiv „buntovnicima“ bila uvedena sudbena istraga. Brojna smaknuća redala

su se jedna za drugim. Dobra buntovnika plenila su se. A da se gledalo sada, da bude tih buntovnika, kojima bi se moglo oteti imanje što više, razume se. U Češkoj se u toj struci osobito istaknuo jezuita Lamormain. Tri sto najuglednije češke go-spode, kojima nije sreća poslužila da se begom spase, bilo je dovedeno u Pragu. Njihova su se imanja poplenila. Od tih je bilo dne 21. junija 1621. njih dvadeset i sedam smaknuto, dok su drugi bili osudjeni na teške kazne. Način ubijanja bio je grozan. Verska mržnja bila je još silnija nego li za vreme verskog rata u Francuskoj. Svi smaknuti tvorili su jezgru češkoga plemstva, i viteštva a mnogi bili su naučenjaci i strukovni državni prav-nici. Kako su ih mučili, navadja nemački povesničar Schosser ovaj slučaj: Jedan od najvećih i naj-slavnijih lečnika svoje dobe, profesor na praškom Carolinumu, Jan Jesenij Jesenský bio je mučen na najnečovečniji način. Prije nego li mu odsekoše glavu otrgnuše mu na stratištu jezik. Drugog dana raskomadaši su njegov trup na četvero i nabili svaki komad tela na kolac te istaknuli na ulicama grada.

Bitka na Biloj Gori značila je još i to: Gra-djanin je izgubio svoj imetak, seljak je morao robovati, narod je bio uništen, književnost izgubljena. Cvet naroda poginuo je pod krvničkom sekrom ili izdahnuo u nevolji u tudjini. Tlačeni i gaženi ostaci naroda u zemlji, siromašni i nenavidjeni zaboravili su na svoju veliku prošlost, na svoje mučenike nekadašnje i sadašnje. Jezuite, koji su nekada sramotno bežali pred praškim mnoštvom iz grada, vratili su se opet u zemlju, i veličanstvene njihove zgrade pričale su o njihovoj pobjedi. Češke knjige, koje su se izdavale u tudjini, nisu se u češkoj domovini čitale. Za kratki jedan ljudski vek izginuli su skoro svi izobraženi izagnanci u tudjini bez dodira s rodnom zemljom.

U domovini iskapali su oci jezuite iz grobova kosti uglednih čeških muževa, koje su onda palili na grobljima. Krv, dim, požari bili su zakoni, po kojima se buntovnim seljacima sudilo. Trebalo je opet pokatolitičiti protestansku zemlju.

U sve urede, u sve škole češke dodjoše od sada tudjinci. Da ne snaša tih muka, da si ne da otmati srce iz grudiju, češki je seljak ostavljao ro-djeni svoj kraj, ostavljao je zemlju gde se rodio, selo gde je živio, i na siromašnom vozu odlazio sa celom obitelji u tudjinu, ne znajući kamo — i uvek u strahu, da ga na putu ne uhvate i kazne.

Nu pogažen je bio narod češki, nenavidjen, zapostavljan. Ali uništiti ga nisu. U to je baš doba živio do velikoga Masaryka najveći Čeh Jan Amos Komenský. U progonstvu, kad je češka domovina proživljala najveće svoje poniženje izustio je taj učenjak velike reči:

„Věřím, národe můj drahý, že sprava věcí tvých navrátí se zase do rukou tvých“.

„Verujem, narode moj dragi, da će uprava tvojih stvari, vratiti se opet u ruke tvoje“.

I nakon 300 godina njegovo se proročanstvo ostvarilo.

Govori na manifestaolji.

Svečanost je započela češkom narodnom him-nom „Kde domov můj“ a na to je otvorio skup-štinu Ing. Sokol pozdravivši svoje zemljake i po-zdravivši na to u prvome redu jugoslavensku braću; Slovence, Hrvate i Srbe, zatim saveznike i zastup-nike antante, Talijane i konačno druge gostove Rumunje.

Podaje na to reč redaktoru Baleku, koji u imenu slobodnog naroda češkoslovačkog pozdra-vlja Jugoslaviju, Srbiju i Belgiju, te Francusku Englesku i poniženu slavensku majčicu Rusiju, koja se svijla sada u mukama, nu koja će se na novo probuditi k sretnom i slobodnom životu. Pozdrav-lja nadalje ponosnu Italiju i glavnog suca i zaštit-nika potlačenih naroda, Ameriku. Seča se rade-nika političkih i znanstvenih i zahvalno kliče Ma-saryku. Zahvalna srca seča se osobito čeških le-gionara, koji su u zadnje vreme češku slavu naj-više raširili i za češki narod stekli si neprocenjive zasluge. Umirajući u tudjini tako, kako su im za-koni naredjivali, pozdravljali su dragu svoju zem-lju i sečali se svojih milih. Česki narod ne će na njih zaboraviti i pobrinuće se za one, koji su os-tali iza njih.

Za njim je govorio satnik češkoslovačke le-gije Svatoš, koji je u jasnim potezima ocrtao, ka-kva li će biti budućnost češkoga naroda u njego-voj slobodnoj i na demokratskim temeljima ure-djenoj državi. Nestati će socijalne bede, koja je morila zemlju, dakle je zemlja čamila pod jarmom austrijskoga centralizma. Bogastvo zemlje, njeni proizvodi i prirodne snage, moći će se racionalno

iskoristiti. Budućnost je češkoslovačkoga naroda zasigurana.

Na to je uzeo reč zastupnik odbora mor-nara Johaneč, govorio je o pripremanju Ceha za od-lazak te ujedno ocrtao odnošaj Ceha napram Ta-lijanima i Jugoslavenima. Talijani su došli ovamo da zaposednu ove krajeve u imenu antante. O ko-načnoj pripadnosti ovih zemalja odrediće se na mi-rovnoj konferenciji u to po pravu. Želi slogu i pri-jateljstvo između Jugoslavije i njenog suseda Italije.

Tu podeljuje predsjednik Sokol reč narod-nom zastupniku dru. Zucconu, koji u lepom go-voru reče:

Draga braćo! Milii narode! U radosnim i u tuž-nim prigodama sastaju se braća, da se ubratinskoj ljubavi tješe, junače, vesele. Ništa prirodnije dakle, nego da smo i mi SHS, mi Vaša jugoslavenska braća dohrillamo, da s Vama proslavimo tužnu uspomenu Bijelogorske bitke, te češke Kalvarije. Kao Vi, tako smo i mi Jugoslaveni kroz cijelu po-vijest imali najtežih udaraca, koji su se opetovali od vremena kad su germanski tirani sa zapada zabilili među nas i Vas svoj klin na koruškim i štajerskim Alpama te od onda kad su na njihov poziv došli među Vas i naš narod barbarski Ma-džari, udaljav tako Vašu Moravu od naše Panonije. Pogibija Čehoslovaka na Biljoj Gori jednaka je našem udesu kobnom na Petrovoj Gori, gde je zadnji narodni kralj Petar Svačić poginuo ju-načkom smrću, jednako je teškom porazu na onom tužnom Kosovom polju, gde je sa srpskim carem Lazarom propao cvijet naroda jugo-slovenskog, a krvoločni Turčin zavladao najljep-šim našim stranama.

Vi ste braćo Čehoslovaci sačuvali uspomenu bijelogorske propasti u srcu i imu naroda; mi smo u narodnoj pjesmi, u vjeri da će junak Kra-ljević Marko ustati i osloboditi narod da će mjesto poginulih devet sokoja Jugovića doći njihovi so-kolići i stresti jaram nametnut od dušmanina, os-tali živi i čekali. A ne, samo u davnim vremenima, nego i u novije doba, baš i za ovo pet godina, odakle je trajao najbijesniji rat, s kojim su naši tirani htjeli pogaziti, zatrti naše narode — pretrpiti smo i jedni i drugi najteže muke. Mačuhinska nam tiranska bečka vlada, po vlastitoj volji i po zapo-vijedi iz Berlina, pitala nas je samo progonstvima, za točenjem tamnicom, vješanima, streljanjem.

Ali za Velikim Petkom dolazi Uskrsnuće! Sinulo je sunce slobode i pred naša vrata. Uz Vaše Masaryke, Beneše i druge, razišli se po svijetu naši Trumbići, Trinajstići, Hinkovići i drugi, pokucali su na vrata plemenite Francuske, neodoljive Englezke, ponosne Italije, silne Amerike te osiguraše pobjedu naše provedene stvari. Uspjelo je skršiti groznu teutonsku silu na zapadu, s juga na Balkanu junačka je srpska vojska razbila obruč modernih Huna, tako da će tiran ostati sti-snuti među slobodnim zapadnim narodima, a na istoku ustaju slobodne države Poljaka, Čehoslo-vaka, Jugoslavena, od Baltičkoga do Jadranskoga mora: prekriziv zlonamijenu stazu od Hamburga do Bagdada. Uspostaviti će se tako neprekinita veza slobodnih slavenkih naroda od Urala do Triglava, od Krkonosa do Balkana, kakvu su pro-povijedali uvijek najveći umovi među našim naro-dima. Vi ste nam braćo Čehoslovaci, bili u tome učitelji, Vaša je glavna zasluga da je do toga mo-glo doći. Junački plemeniti zapadni narodi stvorili su današnje prilike te će naš jugoslavenski slo-bodni narod živjeti uz svoju braću u slozi i po-štovanju naročito mi ovdje na jugu sa susjednim talijanskim narodom, s kojim ako smo u proš-losti imali sporova i nesporazumljenja bilo je to samo za to, jer smo jedni i drugi bili otrovani i na-uckani od naših dosadašnjih tirana.

Sloboda je zavladała u našim narodima: nju treba gojiti, razvijati, čuvati kao plod najtežih muka i žrtva. Oduševljeno ju pozdravljamo, tu zlatnu slobodu, koju nam valja trijezno iskoristiti, na dobrobit i sreću naših naroda.

Zalesne uspomene nek nam budu samo pot-čaj za nov plodonosan rad: suze naše kod tih uspomena nek budu suze radosnice, zvijezde pred-hodnice boljih i sretnijih dana.

Završujem s pjesnikovim riječima:

Jedinstvo, rad, sloboda
Nek vođe, braćo nas;
Raskivat lance roda
U slezi tražit spas.

* Amerikanski i engleski časnici u Trstu. Pri-jatelj, što se povratio iz Trsta pripoveda nam da se u Trstu nalaze amerikanski i engleski avijatički časnici, koji prolaze gradom.

mena radi toga, jer je dr. Trumbić zadržan te nije dosada mogao još onamo prispeti. Svi su odslanici zdravi i pošiljaju pozdrave. Pregovaranja sa zastupnicima savezničkih država teku povoljno. U početku su naišli na razne poteškoće, koje su ali skoro posve svladane, te se nadaju, da će u najkraće vreme doći do potpunog sporazuma. Naš narod neka bude potpunoma pomiren i neka ima povjerenja u svoje odslanike, koji će sa većom žašću i štiti njegovu koristi. Potankosti nije još moguće navesti, ho to stoji, da naša stvar dobro stoji te da su nam američanska, francuska i engleska vlada veoma sklone.

„Tegetthoff“ i „Prinz Eugen“ predani antanti.
Jučer opodne predali se dreadnoughti „Tegetthoff“ i „Prinz Eugen“ u prisutnosti engleskog izaslanika talijanskom pomorskom vojnom vodstvu, koje ih je, kako se to u zapisniku ustanovilo, preuzelo u ime sporazuma. Na brodovima bila je skinuta naša zastava, a bila je nadomještena engleskom i talijanskom zastavom, čime je bilo najbolje označeno, da se ti brodovi predavaju celokupnom sporazumu.

Iz slobodne Jugoslavije.

Poverenik SHS za Istru. Doznajemo po „Slovenskom Narodu“ od 2. o. m., koji smo primili tekar danas (10.), da se je ista u upravnom pogledu priključila Hrvatskoj. Vrhovna oblast SHS imenovala je dr. Matka Laginju poverenikom za Istru kod hrvatske vlade.

Poverenik za Dalmaciju. Dr. Ivo Kratelj imenovan je poverenikom vlade za Dalmaciju „Vlade Hrvatske, Slavonije, Dalmacije i Istre“.

Iz slavenskog sveta.

Prva češka vojnička zapoved. Ritmajstor Sebastian u Pragi izdao je ovu zapoved: „Vojnici! Danom 28. oktobra o. g. latilo se posla kao privremeni izvršivač državnosti češko-slovačke samostalne i suverene države Narodni Odbor, koji je prema članku III. zakona od dne 28. oktobra 1918. od njega izdanome, proglašen za najvećeg vojničkog zapovednika češko-slovačke vojske ovde. Zelja je sviju poštenih građana, e bi ta češko-slovačka država postala jaka i nepokolebiva usred meteža, koji ju dosad opkoljavaju; nu zato je bezuvetno treba, da bi imala dovoljnu i pouzdanu silu za uzdržavanje mira i javnog reda, da ne bi stupanje potrebnih stvari za njezin razvitak bilo uznemirvano. Tu silu predstavljate vi, češko-slovački vojnici! O vama zavisi, da u sadašnjem trenutku, koji je blagdan vascelog češko-slovačkog naroda pokažite činom pravu i vruću ljubav prema Domovini i Narodu. Morate bez iznimke sačuvati železnu vojničku stegu. Budite na reč poslušni svojim predpostavljanim, što se može dogoditi samo onda, ako se budete držali za to da se sačuvaju oznake vojničke časti — ako budete svojini predpostavljanim odavali poštu, koja im prema zakonu pripada, ako bez njihove dozvole ne ostavite vojarna i ako budete uvek na mestu, kamo vas zove dužnost prema domovini i narodu! Ponesite se uvek i svagde, kako doliči potomcima slavni Hualta i slobodnim državljanima. Ko čini drukčije izdajca je narodne stvari. Velelepa istorija češke vojničke slave iz doba davnih i sadašnjih stoji iz vas. Uveren sam, da ćete celom dušom, celim srcem, prošetim beskrajnomo radošću nad oslobođenjem našega naroda dati nesebično i požrtvovno sve u službu domovini, toj krasnoj dragoj rodnoj zemlji, poskropljenoj krvlju predja, u kojoj ćete i vi jednomo spavati svoj večni sanak. Znaht, da ćete uzastojati, da postanete dostojni slobode, koju ste zadobili i koju morate sačuvati, da budete jednaki vašoj slavnoj braći — češko-slovačkim legionarima, koji u dalekoj tudjini umiraju u misli na daleku domovinu, ključući prema njebu njeno sveto ime i pošiljajući zadnji svoj pozdrav i poljubac pobjedničkom češko-slovačkom barjaku. Dakle zapoved Narodnog odbora mora Vam biti sveta i zakon, koji se ne sme prekršiti. Celi narod gleda u Vas. Dakle na noge za domovinu i narod. Na zdar! Sebastian, ritm.“

Do svršetka rata besplatno vadjenje zubiju bez boli za siromašne vojnike. Primaju se samo dobrovoljni doprinosi za juhu siromašnih bolesnika. — Viale Carrara 8 III. kat, kuća Perini.

Domće vesti.

Skupština za jugoslavensku mornaricu održana. Jučer u tri sata posle podne održavala se u Narodnom domu skupština sazvana od mornarskog veća, kojoj je svrha bila, da se ustanovi u Pull jugoslavenska pomorska obrana. U četiri na četiri otvorene je gospodin Česayk, član mornaričkog veća skupštinu te protumačio prisutnima; zašto su bili pozvani na skupštinu i zašto trebamo pomorsku obranu. Za njim je uzео reč dr. Krmpotić, te istaknuo, kako nas je Austro-Ugarska u zadnjem momentu predajom flote htela da izigra proti antanti ali kako joj neće i ne sme da uspe, budući, da danas ne možemo da računamo sa starim imperijalističkim načelima, koje su zastupale Austro-Ugarska i Nemačka i da se možemo posve pouzdati u predsednika Wilsona, koji će kod mirovnih pregovaranja voditi odlučnu reč. Ali za to ipak ne bi bilo na mestu, da bi mi gledali u razvoj prilika prekrštenih ruku; treba rada i organizacije, jer mi neznamo, kako će nas još svejski imperijalist i kapitalista kušati, da izigraju. Našim će četama biti glavna zadaća, da se stave na raspilaganje Narodnom veću u Zagrebu, da se svuda čim pre uspostavi red i da se time onemogući građanski rat, koji bi mogao postati kobnim za uнутarnji i vanjski razvoj naše države. Samo oni momci, koji su spremni na svaku žrtvu, neka se prijave u našu narodnu obranu. Drugi neka se vrata k svojim obiteljima i neka tamo nastoje, da potpomazu ozbiljnim i trezvim radom našu narodnu stvar. Za tim je uzео reč gospodin Lacko Križ, koji je lepim i slikovitim govorom protumačio ljudima dužnost, da u tim kritičnim časovima ustraju i da budu spremni žrtvovati za domovinu još nekoliko meseca, dok će naše životarne prilike biti konačno konsolidovane. Za njim je vaiteno i rečilo, kako samo on znade, prozborio poznati rodoljub i radnički vodja gospodin Vlačić a za njim opet gospodin Hajduković, ova člana mornaričkog veća. Kao što gospodin Lacko Križ istakao je obojica primer Srba i Čeha, koji se danas ne vraćaju svojim kućama, već li narodna ideja drži pod oružjem, stoga pokoravajući se zapovedima njihove vlade i njihove domovine. I mi moramo pridonijeti oslobodjenju domovine, a to ne možemo postići govorima i brbljanjem, već stegom i ozbiljnim radom. Govorio je za tim predsednik mesnog odbora Narodnog veća gospodin dr. Lovro Scaller, koji je haročito prikazao čilav razvoj prilika u Pull, posle rasula austro-ugarske monarhije, te naglasio potrebu, da se sjedinimo u ozbiljnom i poštenom radu te onemogućimo rad onim pokvarenim elementima medju nama, koji u svim tim prevratima traže samo svoju osobnu prošlost i koji bi zapletaje kušali izvrnuti u vlastiti korist. Konačno prozborio je u istom smislu i uspehim prikazom stvar gospodin Agbaba član jugoslavenskoga mornaričkog veća. Lepi je sastanak zaključio sa pozdravom jugoslavili gospodin Česayk. Nema sumnje, da će taj sastanak koristiti našem preduzeću u sveopću narodnu korist.

Češi kod engleskog odslanika. Engleski linijski kapetan primio je također zastupnike Čeho-slovaka, što su ga posetili pod vodstvom nadinženira Sokola. Veoma se je laskavo izrazilo o njihovom radu u Pull te im izrazilo priznanje za njihovom staranjem u priloge antante. Odušji izveštaj o primitku došćemo u sutrašnjem broju.

Odbor jugoslavenskih žena u Pull. Juče u 3 sata bio je u „Narodnom domu“ sastanak puljskih jugoslavenskih žena, koje su preuzele zadaću, da pomažu mesni odbor „Narodnog veća“ u Pull. U provizorni su odbor izabrane: Ruža Jelušić; podpredsednica: Marija Fabijantić; tajnica Zorka Bobinac; blagajnica: Sabina Krmpotić, odbojnice: Ljubica Gjurin, Amalija Franičević, Olga Sirola, Vilma Sudar, Adela Domines, Margerita Katičić, Marija Galbović, Viktorija Mičetić, Antica Turak, Ita Rak. Odborska će se seimica održavati danas u 6 sati posle podne u „Narodnom domu“, u prostorijama čitaonice.

Sokolaka skupština u Narodnom domu. U četiri i po održavala se jučer u velikoj dvorani „Narodnoga doma“ skupština, kojoj je prisustvovalo brojno pučanstvo sa svrhom, da se opet oživi naš puljski Sokol. Skupštinu je otvorio gospodin Petar Kirac, koji je u duljem nagovoru objasnio važnost za naš narod te se setio pokojnih

članova puljskog Sokola, osobito pokojnog staroste brata Stihovića. Za tim se pristupilo izbor novoga staroste i odbora, koji će se konstituirati danas u 6 sati u dvorani čitaonice. — Iza skupštine upisalo se mnogo članova u društvo Sokol.

Zastupnici radništva kod katarskog poglavara. Zastupnici radništva u arsenalu Achel Josip Fiorentin Josip i Ribarić Anton bili su kod katarskog poglavara linijskog kapetana Notarbartol di Sciarra, da ga zamoli, da čim brže provodi izplacivanje zaostalih begunačkih i vojničkih polpora. Linijski kapetan je obećao da će u tom pogledu govoriti s podadmiralom Čagui, te će se po trebilo učiniti. Pučanstvo se mora kojih osam dana ustrpiti, dok se stvari ne urede.

Nakon 71 godina. Primamo: Pred 71 godinu proglasio je hrvatski sabor u Zagrebu hrvatski jezik službenim državnim jezikom starodavne hrvatske kraljevine i odredio, da se uvadja u urede i škole. Onaj dan bio krasan i vrlo oduševljen za ceo slovenski i hrvatski narod. Onaj korak imao je veliku važnost. Iz svačije reči i svačijeg lica sevala je zelja i potreba, da materinska reč zadobije svoje pravo. Medjutim vremenom bili smo još i napredilačeni, nije se nam dalo našem materinskom jeziku u našim krajevima niti najmanje slobode. Naša prva inteligencija imala je još po svuda velikih žrtava i truda, obazrući se na svoj bez srca zapušteni narod. Eto ti, nove doba se nam preokrenulo nakon dugih sedamdeset i jedne godine, što smo doživeli? gde je naša mlada inteligencija opet znala otrgnuti spomoću svetskog suca „Wilsona“ i njegovih drugova, ono što je nam na silu od Mađara i Nemaca bez milosti oduzeto bilo. Velika hvala i slava našim mučenicima i onima, koji su nam dali svestlost i mr. Živela Jugoslavija! — Miroslav Vitas, topničar. S/4 Batt. Stoja.

Dobrovoljni doprinosi.

Doprinosi za puljski odbor Narodnog veća. U veselju radi imenovanja našeg vrednog zapovednika Jugoslavenske Mornarice Kontra Adiralom šalje skupina mornara pomorskog laguma Brioni-minori sakupljenih po Vinku Luliću 91 krnn, za puljski odbor Narodnog veća. Darovao: po K 10.—: M. Rosandić; po K 6.—: Juvan, Sulić; po K 5.—: Jović, Orbac; po K 4.—: Bujas, Soljan; po K 3.—: Miculinić, Zaukić, Curavić; po K 2.—: Blažić, Grčić, Čurin, Bačić, Kovac, Jelovčić, Lončarić, Miškulin, Tolj, Lukšetić, Šeparović, Markov, Lovrić, Linić, Oržolja, Kučel, Župančić, Vacinović, Bandera, Dabo; po K 1.—: Vlahov i Županc; Abramović Mihovil, podčasnik jugoslavenske mornarice polaže K 40.—; Ivan Šalina, radnik u arsenalu polaže K 10.—. Za fond puljskog odbora „Narodnog veća“ sakupljeno dalje po K u b i e k u Miroslavu medju jugoslavenskom momčadi broda „Franje Ferdinanda“: Darovao: po K 100.— Hajduković Šime; po K 15.—: Dragojević Marko, Marinović Nazario; po K 12.—: Kunjačić Marko; po K 11.—: Šeparović Pavao; po K 10.—: Skokandić, Sardelić, Ivančević, Kaludjera, Surjan; po K 3.—: Keprek. Ukupno 206.—; zadnji iskaz 433350 K; sveukupno 457950. Doprinos obitelji Baselija 200.—; zadnja svota dakle 477950. — Hvala plemenitim darovateljima a i vrednim sakupljačima. Slobodna domovina nagradice njihovu nesebičnu požrtvovnost.

Doprinosi za Hrvatske škole. U pozdrav novoj jugoslavenskoj mornarici, darovao: Fran Marčević, podčasnik K 50.—; Ivan Kordić K 20.—; Pristovoljni ribari na brodu Alpha K 1150; Lubin Aht 50 para. — Gosp. Kučera na odlasku iz Pull i oproštaju s prijateljima K 60.—; Puljski Cesi na sastanku u strojarskoj školi K 145.—; Stavebni setinma 2. studena ovedli Pan Krmećius K 177.—; Zahvaljujemo rodoljubima na vršenju dužnosti; upozoravamo također na sabiranje prinosna za „Narodno veće“, koje je sada baš aktualno.

Za fond „Hrv. Lista“ Tomljanović i drugovi polaže K 10.—; Remeta K 2.—. Darovateljima hvala!

Traži se slovo slagare

za hrvatski jezik

Upitati se u zapisnici Jos. Krmpotić trg Custerova.

ZIVNOSTENSKA BANKA

PODRUZNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlastita palata.

Dionička glavnica: K 120.000.000.—

Pričuva: K 41.500.000.—

Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačke poslove najkulatnije.

Brzojevi: Zivnostenska - Trst.

CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1868.

Telefoni br.: 2157, 1078, 1080.

PODRUZNICE: Beč, Brno, Budjovčice, Friedek-Mietek, Karlsruhe, Krai, Hradec, Iglava, Klatovy, Kolin, Krakow, Lwów, Meinik, Mor.-Ostrava, Olomou, Pardubice, Pisek, Pilsen, Prestitjev, Reichenberg, Tábor.

Ispostava: OPATICA

Ispostava: CIGLAVA